

mert a régebbi színészgárda ily iskolai előkészítés nélkül, kis szerepekkel, kis társulatoknál eltöltött inas-évekkel indult a pályára, míg a régebbi iskolák úgyszólván kizárólag a gyakorlati kiképzésre fektették a főszűlyt, addig az újabbak tantervei mind több elméleti tárgyat ölelnek fel, sőt a kultuszminisztérium, amely felállításukat állami engedélyhez kötötte, részletesen szabályozta tantervüket és tanulmányi rendjüket és felügyeletükre megszervezte a nem állami színészképzőiskolák országos felügyelőjének állását, aki felügyeleti jogát a minisztérium által melléje rendelt szakférfiakkal együttesen gyakorolja. Sokszor előfordult, hogy létjogosultságukat kétségbe vonták, mert eredményeiket nem találták kielégítőnek. Ilyen álláspontra csak az helyezkedhetik, aki hivatásukat félreismeri és az iskolától kész színészeket, sőt művészeket vár. Ilyenre az iskola nem vállalkozik, az iskola csak azokat az alapokat adhatja, amelyeken valakiből képzett, értelmes színész vagy művész válhatik, de kész művészeket nem adhat. Ez nem is hivatása. Nevezebb színésziskolák a multban és a jelenben: Színészakadémia, Gyakorló-színésziskola, Rákosi Szidi, Horváth Zoltán, Solymossy Elek, Hegyi Aranka színésziskolája, Vígszínház színésziskolája, mely beolvadt az Orsz. Színészegyesület színésziskolájába, Rózsahegy Kálmán iskolája, Weninger János temesvári színiképezője, stb. Állami engedéllyel jelenleg a m. kir. Országos Színművészeti Akadémián kívül, melynek rendezői tanfolyama is van, csak az Unió színházüzemi r. t. színészképző iskolája (Rákosi-iskola) és az Országos Színészegyesület színészképző iskolája (Vígszínházi iskola) működik. A színésziskolákon kívül színészeink közül is többen foglalkoztak magánúton való színészképzéssel, pl. Góth Sándor, Pálmay Ilka, Gazdy Aranka, Baróti József, Doktor János, Sik Rezső, Bárdi Ödön stb.

(Dr. Farkas Ferenc.)

Szinészkebelzet. A színészegyesület hivatalos elnevezése a 70-es években. (V. ö. Színészegyesület.)

Szinészkongresszus. 1871 ápr. 5-én kezdődött a fővárosban az első magyar színészkongresszus, ismerkedési estélylyel, utána: ápr. 6-án megalakult a kongresszus. Korelnők: Kétszery József, az 5 tagu igazoló-bizottság tagjai: Miklóssy Gyula, Várnay Fábán, Dernői Károly, Vizváry Gyula és Aranyossy Gyula. Jegyzők: Bercsényi Béla és Eöry Gusztáv. Összesen megjelent 45 képviselő. Kongresszusi elnök lett: Feleky Miklós, alelnök: Miklóssy Gyula. A 3 napig tartó tanácskozás két tárgya: 1. A vidéki színészet rendezése és 2. a vidék nyugdíj alapszabályainak kidolgozása volt. Végül megválasztották a Központi Kormánytanácsot, melynek tagjai lettek: Szigligeti Ede, Feleky Miklós, Bulyovszky Gyula, ifj. Lendvay Márton, Szigeti Imre, Szerdahelyi Kálmán, Molnár György, b. Orczy Bódog, Várady Gábor, Benedek József, Tóth Kálmán, Ribáry József, Paulay Ede, Jókai Mór, Kendeffy Árpád, Latabár Endre, Follinus János, Miklóssy Gyula, Fehérvári Antal, Kocsisovszky Jusztin, Bercsényi Béla, Gárdonyi Antal, Zádor Zoltán, E. Kovács Gyula, Takács Ádám, Breznay Géza, Vizváry Gyula, Szigetköz Zsigmond, Beödy Gábor és Zöldy Miklós. Azóta minden évben van Sz., melyen az egyetemes magyar színészet ügyes-bajos dolgait szokták elintézni, előzetes javaslatok alapján. (V. ö. Színészegyesület.)

Szinész-menház. Az orsz. színészegyesület menháza 1894 június hó 2-án, nyílt meg Nagysurányban, Bényei István irodaigazgató fáradságtalan buzgólkodásával. A menház célja volt: a színészegyesület szerény nyugdíját élvező tagjainak biztos otthont nyújtani, havi 25 forint díj mellett. A menház vételára 27 ezer forint volt. Előbbi tulajdonosa: örgróf Pallavicini Alfons. A menház első lakói: Györffy Antalné Perassino Erzsébet, Hetényi Antónia, Vincze Jánosné, Vasvári Kovács József, Nyíry Kerék György, Takács Ádám, Kőmíves Imréné, Soós Mihály, Nyéki János, Polgár Károly, Szalay Teréz. A menház első halottja: V. Kovács József volt. 1898 okt. havában dr. Engel Ignác és Weisz Márkus